

**A MŰSZAKI BIZTOSÍTÁS FELADATAI A VÁLSÁGKEZELÉS
IDŐSZAKÁBAN A SZARAZFÖLDI, LÉGVÉDELMI ÉS REPÜLŐ
CSAPATOK, VALAMINT A RENDVÉDELMI ERŐK ÉRDEKÉBEN, AZ
ERŐDÍTÉS-ÁLCAZÁS TERÉN**

Kuti Géza mk.őrnagy, egy. adjunktus
MH ZMKA Műszaki tanszék

A válsághelyzet időszakában kialakult katonai (műszaki) helyzet komplex, bonyolult események, feladatok láncolata, melyek megoldása a végrehajtástól nagyon nagy odafigyelést, fokozott erőfeszítéseket, az emberi és anyagi erőforrások rendkívüli és bonyolult körülmények közötti céltudatos, a központi vezetés által irányított alkalmazását követeli meg.

"A válságkezelés műszaki biztosításának célja:

- olyan műszaki rendszabályok foganatosítása, melyek hatékonyan hozzájárulnak a kialakult válsághelyzet kieleződésének elkerüléséhez illetve csökkentéséhez; megfelelő háttér biztosítása a válság megoldása érdekében tett politikai, diplomáciai, katonadiplomáciai lépésekhez; a válságkezelésbe bevont katonai, határvédelmi és rendvédelmi erők felvonulásának határozott, mértéktartó és a kialakult helyzettel összhangban végzett tevékenységének biztosítása; váratlan fegyveres összecsapások, diverzió esetén a saját erők és eszközök védelmének, hadrafoghatóságának a harceszközök hatékonyságának fokozása, valamint a csapások következményeinek felszámolásával egyidejűleg a katonai erőkifejtés fokozásának biztosítása.

A műszaki biztosítás feladatai a válságkezelés időszakában:

- a kialakult válsághelyzet műszaki tartalmának, feladatainak, sajátosságainak meghatározása a konfliktust kiváltó okokkal és következményekkel összhangban;

- a potenciális ellenség műszaki erejének, várható tevékenységének és már alkalmazott rendszabályainak felderítése, a terep és a fontosabb objektumok, a természeti tényezők jellemezőinek tisztázása, a válságkezelésre korábban kialakított műszaki tervek pontosítása;

- a válságkezelésben tervezett, vagy résztvevő csapatok felvonulásának, manővereinek, mozgásának, szétbontakozásának biztosítása;

- a gyorsreagálású, légi szállítású erők be- és kirakó körleteinek, helikopter le- és felszállóhelyek műszaki berendezése;

- a várható, vagy kialakult harctevékenységi körzetek, állások erősítési berendezése, a személyi állomány és a technikai eszközök védelme érdekében az ellenség ráhatása és az időjárási viszonyok ellen;

- felkészülés műszaki rendszabályok foganatosítására, a fegyverek csapása, vagy természeti és ipari katasztrófák következményeinek felszámolására, a csapatok harcképességének helyreállítására, illetve az eredeti helyzet visszaállítására;

- készenlét a konfliktus kiéleződése és eskalációja esetén a háborús helyzet kialakulása következtében végrehajtandó műszaki feladatok és rendszabályok végrehajtására, a műszaki erő kifejtés szükség szerinti fokozása;

- az álcázás műszaki rendszabályainak végrehajtása;

- a válságkezelésben résztvevő erők műszaki anyagokkal, eszközökkel, harcanyagokkal való ellátásának és szakszerű alkalmazásának biztosítása;

- felkészülés vízkitermelési és tisztítási feladatra;

- végül, de nem utolsó sorban az államhatár, a kijelölt fontosabb objektumok őrzésének és a csapatok tevékenységének műszaki zárákkal történő védelme, megerősítése, biztosítása."¹

¹ Dr. Jákó Gyula mk. ezds.: "A válságkezelés katonai műszaki feladatai." című előadás /1995/

Véleményem szerint, ha az erődítés feladatait a válságkezelésben résztvevő egyéb erők vonatkozásában is vizsgáljuk, akkor e fenti feladatok kiegészülhetnek egyéb, speciális feladatokkal. A műszaki (állásépítő) erők és eszközök ugyanis segíthetik a határőr és rendfenntartó erők tevékenységét is, speciális felkészültségük és lehetőségeik alapján.

Az erődítés-álcázás a válságkezelés időszakában a rendvédelmi, határvédelmi és honvédségi erők által tudatosan és tervszerűen végzett tevékenységek összessége, melynek során álcázási rendszabályokat foganatosítanak, speciális építményeket és azok komplexumait - támpontok, csomópontok, terepszakaszok, védőkörletek - hozzák létre a felderítés hatékonysága, a végrehajtó állomány védelme valamint a harceszközök harci hatékonyságának növelése érdekében.

A válságkezelés időszakában végzendő erődítési-álcázási feladatok minőségileg is különbözőek lehetnek, azonban végrehajtásuk során maximálisan tükrözik a folyamatosság és a fokozatosság elvét.

Ez a bonyolult, szerteágazó tevékenység azonban csak akkor lehet hatékony, ha a békeidőszakban megtervezik, megszervezik és előkészítik a végrehajtást.

Az előkészítés (békeidőszak) feladatai lehetnek:

- az ország katonaföldrajzi értékelése - terepértékelés;
- a végrehajtásba bevonásra tervezett személyi állomány és technika sokoldalú felkészítése; (1. sz. melléklet)
- a válságkezelés övezetének (véleményem szerint ez az övezet határaink mentén kb. 50 km mély övezet) értékelése a kiemelkedően fontos települések, üzemek, objektumok, hidak, útcsomópontok szempontjából;
- együttműködési megállapodások kötése - a honvédelmi törvény alapján - polgári cégekkel eszközeik, termékeik adott esetben történő alkalmazására, valamint erődítési építmények (pl. tartós) és szerkezeti elemek gyártására;
- a válságkezelési feladatok következményeit kielégítő

szerkezetek, építmények tervezése, egyes tevékenységi területek berendezési terveinek elkészítése, több változatban;

- a katonai és műszaki követelmények hatékony érvényesítése a polgári beruházások (pl. út-híd építés, mederszabályozás, erdők kivágása, új üzemek létrehozása, településrendezési tervek stb..) tervezése és kivitelezése során.

A válságkezelés várható erődítési-álcázási feladatai

A./ A politikai feszültség fokozódásának, fegyveres harcok határközeli kirobbanása veszélyének időszakában:

a./ rendfenntartási feladatokban való részvétel kapcsán

- EAP-ok berendezése

= homokzsákok és fa-föld alkalmazásával, figyelésre, tüzelésre alkalmas építmények létrehozása.

(....számú melléklet)

- Menekülttáborok berendezésében való részvétel

= tervek készítése, a táborok anyagának készletezése, a kivitelezés megszervezése, irányítása.

(Lehet polgári feladat is.)

b./ határőrizeti feladatokban való részvétel kapcsán

- határátkelőhelyek megerősítése

= mozgást gátló építmények: - árok

- torlasz

- földsánc

= tüzelő és védő építmények: - homokzsák

- fa-föld építmények.

c./ a terepszakaszok lezárása, területek, objektumok védelmének előkészítése kapcsán

- az átkelőhelyek, vízépítési műtárgyak, hidak, fontos útcsomópontok, járható irányok lezárására illetve védelmére, objektumok lakott települések, üzemek védelmére kijelölt erők települési és tevékenységi körzetének műszaki felderítése erődítés-álcázás szempontjából;
- a felderítő rendszer részeinek aktivizálása érdekében figyelőpontok berendezése; (3.sz. melléklet)
- a légvédelmi, rádiótechnikai és repülő erők várható alkalmazása érdekében az alkalmazási körletek felderítése az erődítés-álcázás szempontjából.

B. A határmenti fegyveres konfliktusok kirobbanásának időszakában:

a./ rendfenntartással kapcsolatos feladatok:

- fontos objektumok őrzés-védelme érdekében őrhelyek (tűzelőállások) berendezése.

b./ határőrizeti szervek megerősítése, akciószázadok tevékenységének biztosítása:

- táborok, körletek berendezése a megerősítők részére;
- terepszakaszok, védelmi csomópontok berendezése az akciószázadok és harccsoportok részére;

c./ fontos objektumok, raktárak, üzemek, energiaellátó központok, stb. védelmére kirendelt erők érdekében be kell rendezni: őrhelyeket, tűzelőállásokat, a megközelítési utak mentén védelmi támpontokat;

d./ a Honvédség részéről kirendelt század-zászlóalj erejű harccsoportok körleteinek, védelmi csomópontoknak a berendezése. (5.sz. melléklet)

e./ fontos objektumok álcázó festése.

f./ a légvédelmi és rádiótechnikai csapatok érdekében:

- települési körletek, indító álláskörletek berendezése;
- a körletek őrzésvédelme érdekében be kell rendezni a harcbiztosítók tüzelőállásait, és a védelmüket biztosító építményeket (pl.: FÓÁ, fedett fülke, stb.);
- árkokkal, vagy drótkerítéssel be kell keríteni a települési körlet nyitott oldalait;
- ha lehetséges, meglévő épületeket kell berendezni a személyi állomány és a különböző anyagi készletek elhelyezése céljából.

g./ a repülő csapatok tevékenységének biztosítása érdekében:

- le- és felszállóhelyek, ki- és berakó körletek berendezése helikopterek (alegységek) részére;
- tereprendezés, harcbiztosítók tüzelőállásainak berendezése;
- védelmi építmények berendezése a kiszolgáló állomány és a különböző anyagi készletek számára.

C. **A határmenti harcok átterjedése közvetlen veszélyének időszaka:**

a./ **A rendvédelmi szervezetek felváltása a határmenti válságkörzetekben:**

- az EAP-ok, objektumok őrzésvédelmének átvétele során a korábban földfelszínre épített tüzelőállások, figyelőpontok kiegészítése földbeágyazott, nagyobb védőképés-

ségű építményekkel.

b./ **Határőr akciószázadok és zászlóaljok részére további terepszakaszok, támpontok berendezésére, lakott települések védelmére, a járható irányok lezárására, hidak, átkelőhelyek megtartása érdekében (4.sz. melléklet).**

c./ **A vezetés érdekében, operatív csoportok működésének biztosítása:**

- operatív csoportok munkahelyeinek berendezése lakott településen, meglévő épületben vagy táborig elhelyezésben.

d./ **A század-zászlóalj harccsoportok harcterületének berendezése:**

- támpontok, tüzelőálláskörletek, vezetési pontok védelmi terepszakaszok, védelmi csomópontok erősítési berendezése (5.sz. melléklet).

Véleményem szerint e fenti feladatok végrehajtása, csak nagy odafigyeléssel a célszerűség, tervszerűség, fokozatosság és hatékonyság elvének betartásával valósulhat meg. Természetesen minden konkrét helyzet, konkrét feladatok végrehajtását követeli meg, amelyek csak a követelmények és a lehetőségek megfelelő mérlegelése után tervezhetők és hajthatók végre.

**A VÁLSÁGKEZELÉS ERŐDÍTÉSI-ALCAZASI FELADATAINAK
VÉGREHAJTÁSÁRA JAVASOLT KÉSZENLÉTI ERŐK ÉS ESZKÖZÖK
/változat/**

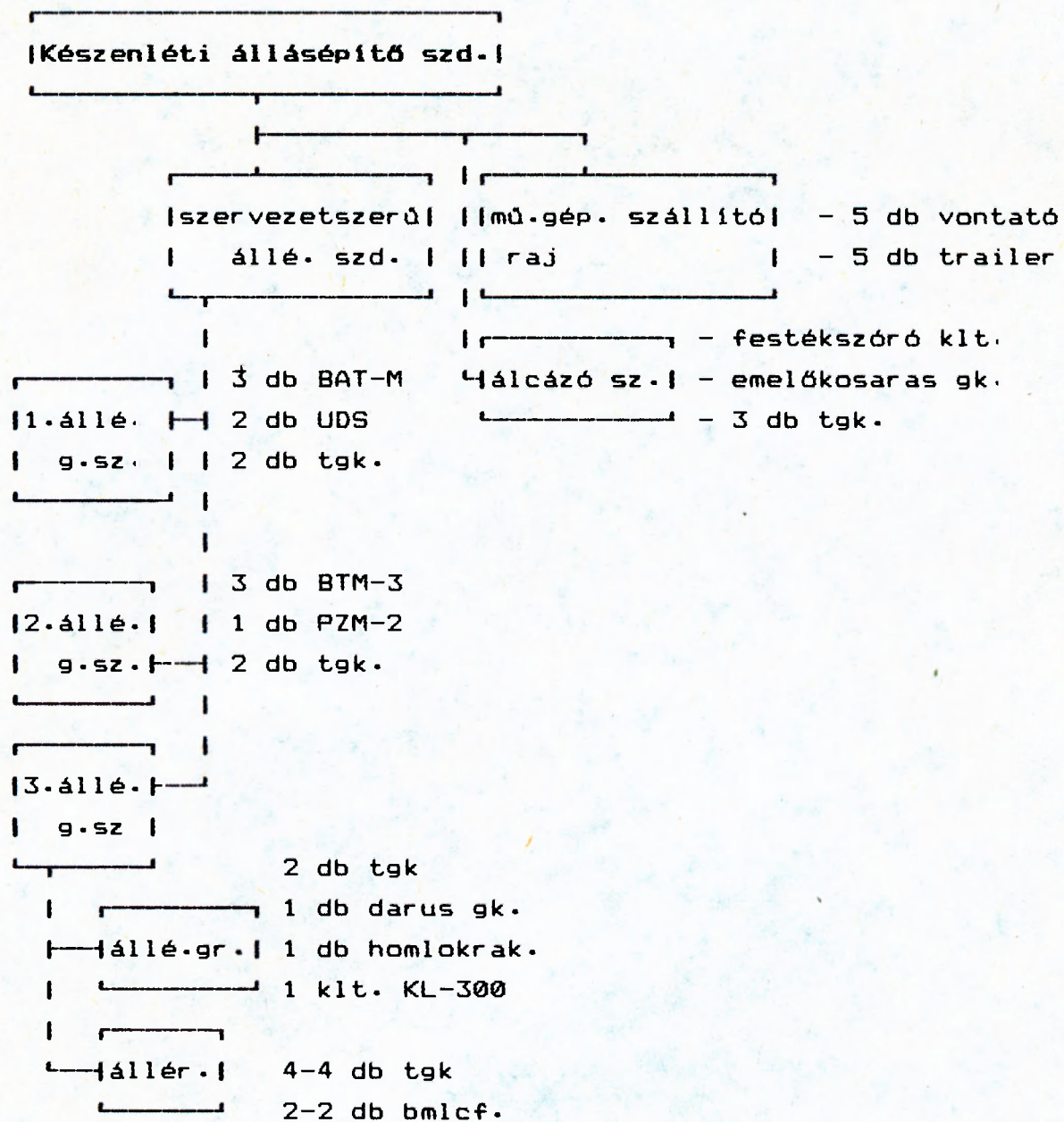
"A" időszakban:

Készenléti állásépítő rlg.	
állé. gép raj.	- 1 db UDS
szerk.ép. rlg.	- 1 db PZM-2
álcázó rlg.	- 1 db KAMAZ bill.gk.
	- 1 klt. légs.
	- 1 db bmlcf.
	- 1 db festékszóró készlet

"B" időszakban:

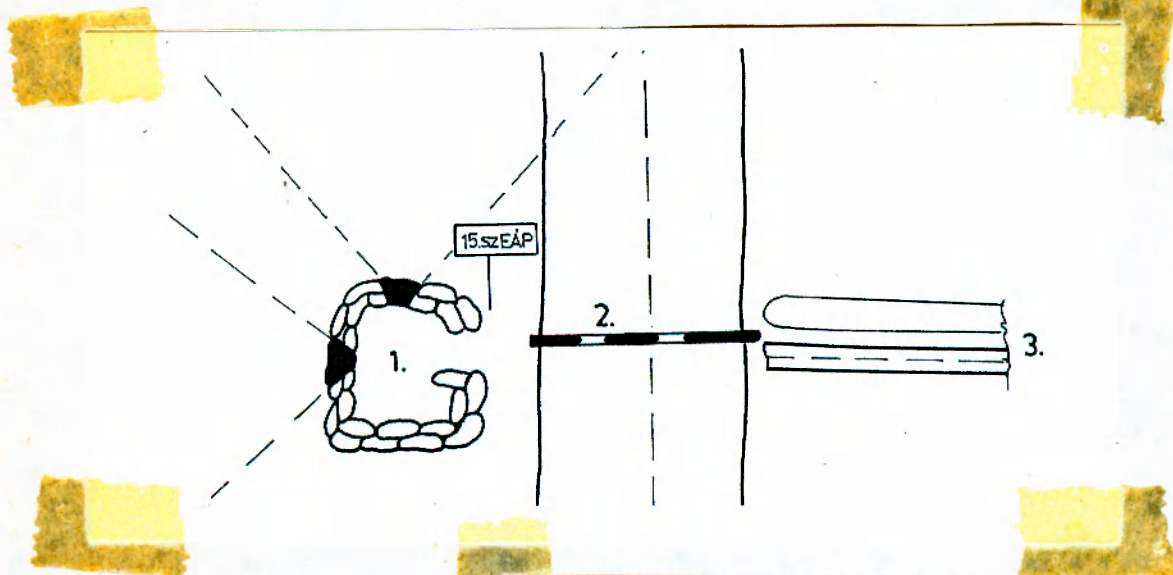
Készenléti állásépítő sz.	
mű.gép. szállító	- 2 db vontató
rlg.	- 2 db trailer
állé.	1 db BAT-M
g.r.	1 db BTM-3
	1 db PZM-2
	1 db UDS
állé.	1 klt légsűrítő
g.r.	2 db bmlcf.
	4 db tgc.
	1 festékszóró klt.

"C" időszakban:

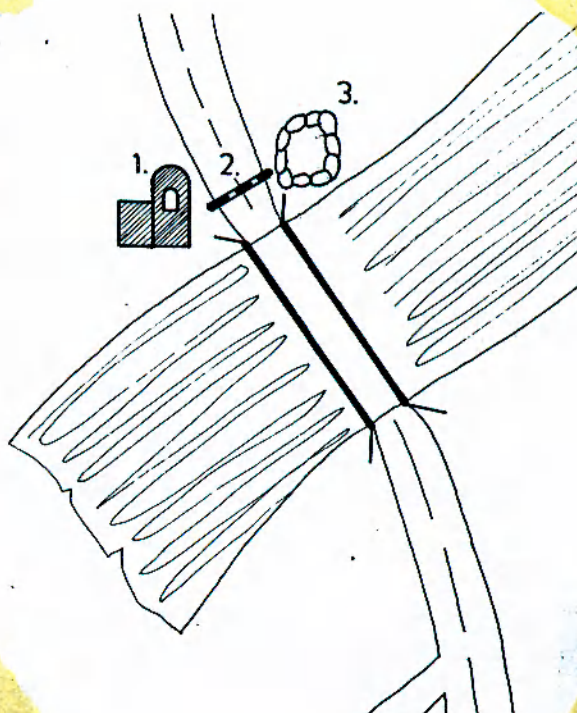

ELLENŐRZŐ ÁTERESZTŐ PONTOK ÉPÍTMÉNYEI
/változat/

- "A" 1. EAP figyelőhely homokzsákból
2. sorompó
3. földmű a megkerülés megakadályozása érdekében.

- "B" 1. EAP figyelőhely
vb. erősítési
elemen
2. sorompó
3. EAP figyelőhely
homokzsákból

**A FIGYELŐ - FELDERÍTŐ RENDSZER TELEPÜLÉSÉNEK
FELADATAI AZ ERŐDÍTÉS - ÁLCÁZÁS KAPCSÁN**

A figyelő-felderítő rendszer településének feladatai az erődítés-álcázás kapcsán:

- olyan univerzális építmény komplexumot kell berendezni, amely lehetővé teszi:
 - = a figyelés, felderítés végrehajtását, annak érdekében az optikai és egyéb felderítő eszközök alkalmazását, tárolását (legalább 3 figyelőhelyes);
 - = a felderítési adatok rendszerezését, elemzését, feldolgozását, továbbítását az előljáró felé;
 - = az állomány érkeztetését, pihentetését, szükségleteinek elvégzését (tisztálkodás, latrina stb.);
 - = tartalék anyagok, felszerelések tárolását (víz, élelem, lőszer, stb.);
 - = a rejtett megközelítést;
 - = a mozgásukhoz szükséges technikai eszköz rejtett elhelyezését.

A figyelő komplexum berendezhető:

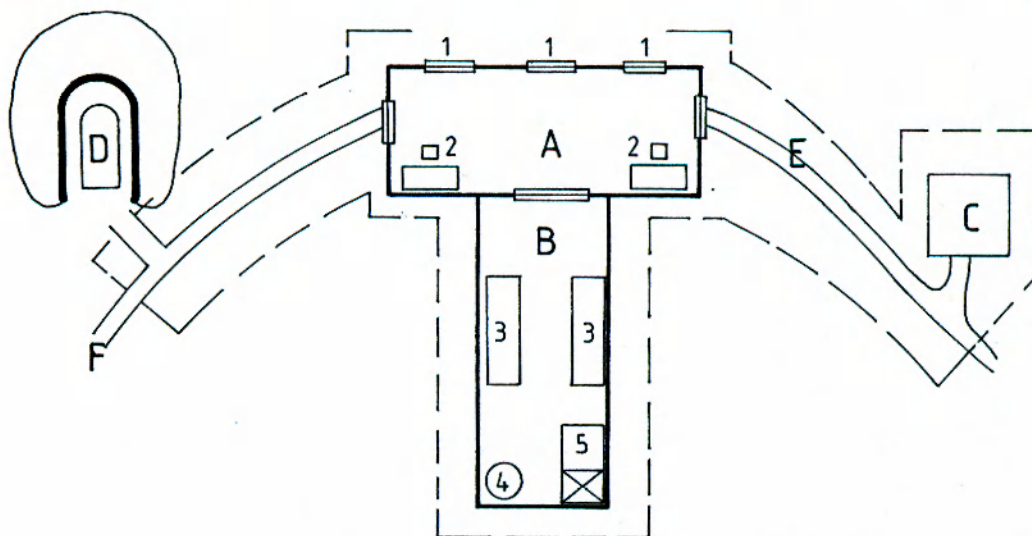
- a./ tábori körülmények között;
- b./ meglévő épületben, lakott településen.

- mivel az FN építmények alkalmazása nagy mennyiségű földmunkát és nagy mennyiségű faanyag felhasználását követeli meg, kivitelezése pedig nagyon munkaidő igényes (1-4 nap), olyan módszert vagy szerkezeti elemeket kell kitalálni amelyekkel az ilyen építményeket több variációban, bonyolult körülmények között is gyorsan, egyszerűen el lehet készíteni és az elemek más katonai és polgári alkalmazhatóságot is biztosítanak (pl.: konténerek).

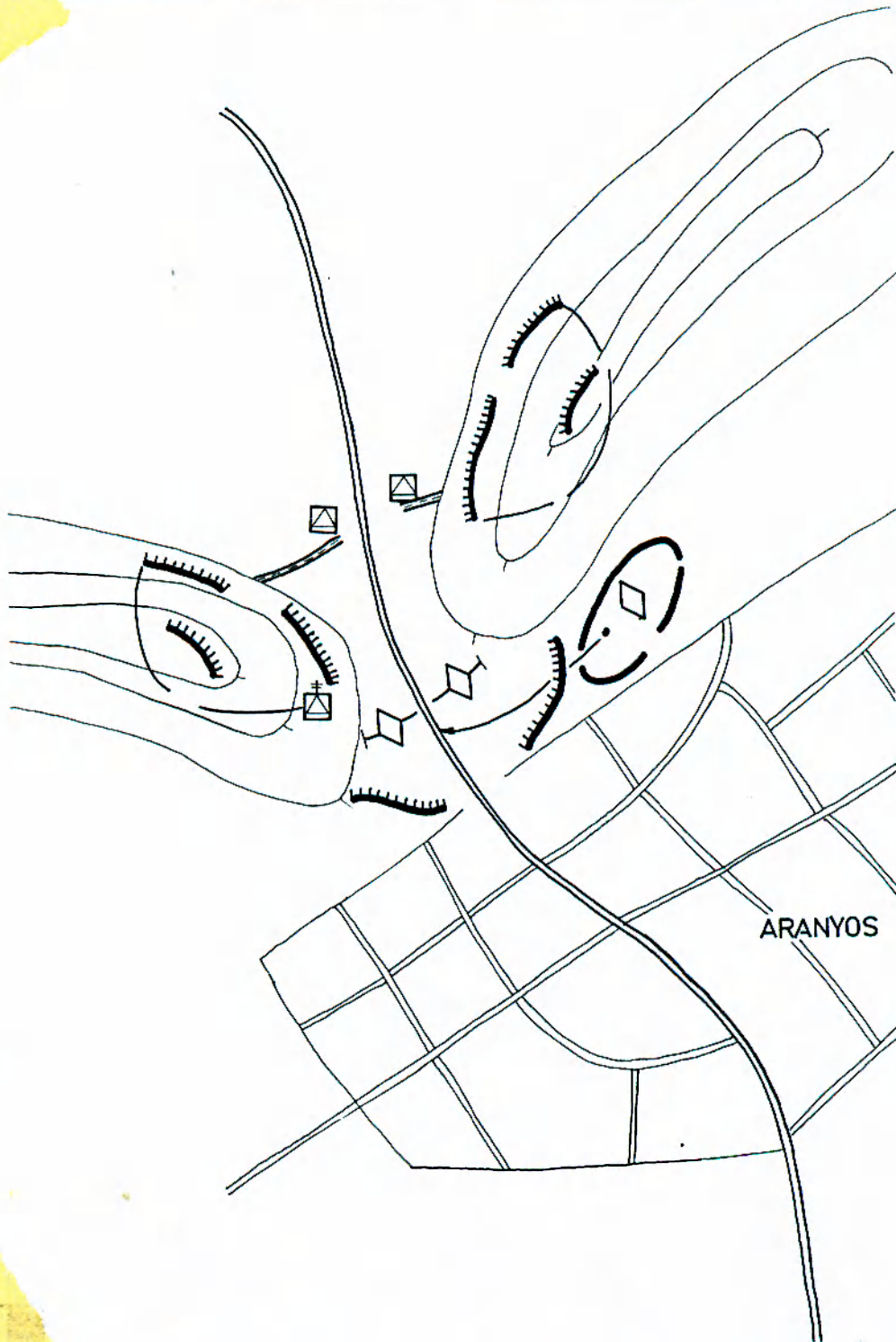
Ha a körülmények lehetővé teszik, akkor a meglévő épületeket kell berendezni a célnak megfelelően.

FN FEDETT FIGYELŐ KOMPLEXUM

<p>A FIGYELŐ HELYISÉG</p> <p>B PIHENŐ HELYISÉG</p> <p>C LATRINA</p> <p>D TECHNIKAI ESZKÖZ FEDEZÉK</p> <p>E FEDETT AROKRÉSZEK</p> <p>F KÖZLEKEDŐ AROK</p> <p>1 FIGYELŐHELYEK</p> <p>2 MUNKAHELYEK</p> <p>3 FEKHELYEK</p> <p>4 KÁLYHA /FŰTŐ BERENDEZÉS/</p> <p>5 TARTALÉK ANYAGOK /VÍZ, ÉLELEM STB./</p>	<table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 10px;"> </td> <td style="width: 60%;">A: 20 m³</td> <td style="width: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td>B: 20 m³</td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td>C: 4 m³</td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td>D: 50 m³</td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td>E: 15 m³</td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td>F: 16 m³</td> <td> </td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;"> 125 m³ talaj </td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;"> kiemelése és </td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;"> + kb. 8 m³ gömbfal </td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;"> beépítése. </td> </tr> </table>		A: 20 m ³			B: 20 m ³			C: 4 m ³			D: 50 m ³			E: 15 m ³			F: 16 m ³		125 m ³ talaj			kiemelése és			+ kb. 8 m ³ gömbfal			beépítése.		
	A: 20 m ³																														
	B: 20 m ³																														
	C: 4 m ³																														
	D: 50 m ³																														
	E: 15 m ³																														
	F: 16 m ³																														
125 m ³ talaj																															
kiemelése és																															
+ kb. 8 m ³ gömbfal																															
beépítése.																															

VÉDELMI CSOMÓPONT BERENDEZÉSE MEGERŐSÍTETT SZAZAD
EREJŐ HARCCSOPORT RÉSZÉRE, JÁRHATÓ IRÁNY LEZÁRÁSA ESETÉN
/változat/

MEGERŐSÍTETT ZASZLÓALJ HARCCSOPORT HARCTERÜLETÉNEK
BERENDEZÉSI VÁZLATA

/változat/

